

Diplomová práce

Student : Jana Zaoralová

Obor : česká literatura

Téma : K poetice Skupiny 42. Vazba mezi výtvarnými a básnickými obrazy

Oponent diplomové práce : Mgr. Jakub Synecký, PedF UK, katedra výtvarné výchovy

Posudek oponenta diplomové práce :

Svůj příspěvek k poetice Skupiny 42 autorka cílí do prostoru až dosud téměř opomíjeného. Naprostá většina odborných autorů se totiž Skupinou zabývá jen podle své odbornosti a sleduje buď jen její projevy výtvarné, nebo naopak jen literární, projevy z opačného pólu pak citují spíše z povinnosti a většinou velmi vágně. Předložená diplomová práce Jany Zaoralové proto sahá k metodě mezidruhové komparace poesie a malířství. Tato metoda obecně přináší mnohdy zajímavé a překvapivé výsledky, ale skrývá také mnohá úskalí, proto je její užití vždy poněkud diskutabilní. Skutečná hloubková komparace, postihující dobovou problematiku v celé její komplexnosti a šíři by ovšem byla v tomto případě velmi náročná a mnohonásobně překračující potřeby diplomového úkolu, což diplomantka vtipně vystihla a předkládá jinou alternativu řešení: izoluje jednotlivé motivy a témata, v díle umělců skupiny se opakovaně vyskytující, a řadí je ve své práci v určitém sledu, ze kterého pak hlubší intence a souvislosti samy vyplynou. O historii Skupiny sděluje jen to nejnutnější, což je ovšem rys sympatický: pomíjí vše, co si lze snadno dohledat jinde, což jí umožní plně se koncentrovat na svůj vlastní úkol. Rovněž sympatická je její autorská skromnost - nejvyšší měrou nechává promlouvat umělce samotné v přímých citacích básní či pramenného materiálu. Na samém počátku vlastního zkoumání (tj. kapitola 3, poté co kapitola 2 má charakter spíše informativního úvodu) se zdá, že práce bude jen kolážovitě "sešitá", ale záhy se ukáže jasná a pevná koncepce a její nosnost. Velmi pozitivně působí autorčina znalost výtvarné stránky skupinového působení. Výtvarné dílo je skutečně hluboce pochopeno, je prokázána schopnost poučené analýzy v rovině čistě výtvarných prostředků; je třeba si všimnout, že příklady výtvarných děl jsou co do počtu i kvality výběru s uváděnými příklady poezie básníků Skupiny v rovnováze, dokonce mám dojem, jako by někde tato rovnovážnost ustupovala ve prospěch výtvarna, nikoli tvaru básnického. Výběr signifikantních děl, někdy i převaha některých autorů nad jinými (Souček například chybí úplně) může působit subjektivně, je však svědectvím autorčina plného respektu k tomu, jak Skupina 42 sama sebe viděla a interpretovala - jako seskupení individualit. Co však subjektivní je, a diplomantka to ani nezastírá, je řazení vydělených motivů a témat do výsledného pořadí v kapitolách 4 a 5. Je vedeno patrnou snahou autorsky zde překročit skupinou deklarovaný mýtus všednosti a ukázat, že hlubší významy jsou zde přítomny nejen latentně, nýbrž fakticky. Z vědomého seřazení motivů se teprve při pozorném čtení rodí hluboká analýza tvůrčích konstant každého opravdového uměleckého díla: zkoumání jeho umístění v *čase* (večer, doba před svítáním, noc), *prostoru-místě* (prostor města, prostor periferie, prostor zrcadlem násobený) a *ději*, ač ne explicitně vyjádřeném, neseném lidskou (či nelidskou) bytostí. V tomto ohledu by stálo za úvahu, zda v poslední kapitole výklad neotočit, neboť v současné podobě vyznívá poněkud do prázdna závěrečným příliš obecným konstatováním motivu cesty jako existenciálního rozhodnutí. Analýza úlohy a charakteru mezních bytostí - chodce, ptáka, zlého anděla, Terrestris - mezní prostor vyplňujících, by práci umožnila závěrečnou gradaci, kterou dnes postrádá.

V ...Praze dne ...30. srpna 2006

.....
podpis oponenta dipl. práce